

32346
MINISTERUL ECONOMIEI, ANTREPRENORIALULUI
ȘI TURISMULUI

CABINET MINISTRU

CONFORM CU ORIGINALUL

Nr. 4748 / DRP
DATA 13.05.2024

Nr. 5066 / 10.05.2024

SG:2571 / 20.05

DOAMNEI SENATOR EVDOCHIA AELENEI

Stimată doamnă senator,

03.04

Referitor la interpelarea dumneavoastră, înregistrată la Secretariatul General al Guvernului cu nr. 3369/2024, având ca obiect „Dispar afacerile, mai ales cele mici și mijlocii din România?”, vă comunicăm următoarele:

Guvernul României încearcă să ofere zi de zi soluții viabile pentru rezolvarea principalelor probleme identificate în mediul de afaceri autohton, dar și pentru a da încredere antreprenorilor și companiilor locale că statul va întreprinde toate măsurile necesare pentru ca afacerile, îndeosebi mici și mijlocii din țara noastră să poată prospera în ciuda provocărilor apărute.

Situația macroeconomică dificilă a fost generată de contextul politic și economic regional excepțional. Conflictul din Ucraina început în februarie 2022, urmat de sancțiunile economice impuse în mod concertat de țările occidentale, a venit în plin proces de relansare după criza sanitară generată de pandemia de Covid-19. Escaladarea prețurilor la produse energetice, pe fondul sancțiunilor și al deciziei UE de eliminare a dependenței de importul de produse energetice din Rusia, a determinat guvernele naționale și Comisia Europeană să caute soluții de diversificare a surselor de aprovizionare, încurajarea producției din surse alternative de energie, dar și implementarea de măsuri de protecție a consumatorilor casnici și industriali afectați de volatilitatea prețurilor. Pe fondul blocajelor de aprovizionare și al prețurilor crescute la energie și materii prime, economiile țărilor occidentale s-au confruntat cu o rată înaltă a inflației, o creștere a deficitelor structurale și implicit a datoriilor publice.

Economia României nu face excepție de la acest parcurs nefavorabil din regiune, dat fiind interconexiunile existente în economie, mecanismele piețelor europene de energie electrică și gaze naturale, dependența de piețele de desfacere și de schimburile comerciale cu țările vestice membre UE și prezența unei mari părți a industriei românești în cadrul lanțurilor regionale de producție și aprovizionare. Proximitatea războiului și factorii conjuncturali legați de costurile ridicate cu energia au constituit motive principale ale diminuării semnificative a producției industriale și a fluxului de ISD în anul 2023. Observăm, așadar, că integrarea în lanțurile regionale sau globale ale valorii adăugate, deși prezintă avantaje pentru creșterea productivității întreprinderilor, se poate constitui și într-o vulnerabilitate la nivel macro. Pentru a răspunde acestor riscuri și a putea redresa producția industrială, obiectivele strategice pe termen mediu și lung trebuie să vizeze diversificarea piețelor de desfacere, dar și a produselor și serviciilor oferite, cu includerea tot mai mult a noilor tehnologii. Pe termen scurt, dat fiind

MINISTERUL ECONOMIEI, ANTREPRENORIATULUI
ȘI TURISMULUI

CABINET MINISTRU

structura existentă a economiei, dependența de cererea externă a principalilor parteneri comerciali ai României rămâne, însă, decisivă.

Subliniem că din analiza datelor puse la dispoziție de Oficiul Național al Registrului Comerțului, reiese că în perioada 01.01.2024-31.03.2024 au fost înființate 37.686 de companii și și-au suspendat activitatea 25.292, existând, așadar, o creștere netă a numărului de companii nou-înființate de 12.394.

Se constată că în primul trimestru, radiatorii din patru ramuri de activitate reprezentau 51% din total: agricultură, comerț, construcții, informații și comunicații. Totuși, în aceste patru domenii, ca și pe total, numărul înmatriculărilor a fost mai mare decât numărul radiatorilor, fiind înmatriculate 15.392 de companii și radiate 12.971, ceea ce arată o dinamică normală pentru economia de piață. Numărul mare al înmatriculărilor nu confirmă ipoteza dispariției companiilor ca urmare a creșterii taxelor sau a unor crize generale.

Trebuie menționat că politicile fiscale și economice ale Guvernului României vin în strânsă corelație cu politicile monetare ale Băncii Naționale a României, prin care se urmărește, în primul rând, controlul inflației și aducerea ratei inflației anuale la sub 5% până la sfârșitul anului în curs, iar în al doilea rând, stimularea investițiilor în economie prin stabilirea unei rate a dobânzii de referință care să ofere mediului privat un acces mai lejer la finanțare. Din prisma investițiilor publice angajate la nivelul Ministerului Economiei, Antreprenoriatului și Turismului (MEAT), vom intensifica programele pentru stimularea producției interne pentru a susține creșterea economică. Vom continua să implementăm programe de sprijin oferite mediului de afaceri, printre care menționăm:

- demararea și implementarea în anul curent a *Programului ConstructPlus*, care urmărește stimularea producției interne de materiale de construcții, pe fondul ritmului susținut de creștere al sectorului construcțiilor și al intensificării lucrărilor publice de infrastructură, vizând inclusiv diminuarea deficitului comercial cu materii prime și materiale. Suma alocată acestui program pentru anul 2024 este echivalentul în lei al sumei de 149 milioane euro, pentru anul curent fiind necesare doar credite de angajament,
- schema de ajutor de stat privind acordarea de granturi pentru *investiții destinate industriei prelucrătoare*. Obiectivul schemei de ajutor de stat îl constituie sprijinirea întreprinderilor prin acordarea de granturi pentru realizarea de investiții inițiale sau pentru o investiție inițială în favoarea unei noi activități economice în unele sectoare ale industriei prelucrătoare. Bugetul anual al schemei este echivalentul în lei al sumei de 149 milioane euro,
- lansarea unui nou sezon al programelor *Start-up Nation* și *Femeia antreprenor*, scheme de minimis adresate IMM-urilor, având ca obiectiv sprijinirea tinerilor antreprenori, respectiv a femeilor antreprenor, pentru stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii și îmbunătățirea performanțelor economice ale acestora,

MINISTERUL ECONOMIEI, ANTREPRENORIATULUI
ȘI TURISMULUI

CABINET MINISTRU

- schema de ajutor de minimis prevăzută în cadrul *Programului pentru organizarea Târgului Întreprinderilor Mici și Mijlocii*, pentru a facilita participarea firmelor românești la târguri internaționale,
- schema de ajutor de minimis prevăzută în cadrul *Programului național multianual de microindustrializare*, având ca obiectiv susținerea investițiilor în sectoarele economice prioritare, creșterea volumului de activitate și a competitivității IMM din aceste sectoare, promovarea producției interne și a conceptului “Fabricat în România”,
- Programul pentru operatorii economici în vederea modernizării și dezvoltării stațiunilor balneare și balneoclimatice. Referitor la întrebarea 2, pentru măsuri specifice care vizează stimularea investițiilor străine directe, vă rugăm să vă adresați Agenției Române pentru Investiții și Comerț Exterior, instituție care are ca scop aplicarea politicii Guvernului pentru atragerea investițiilor străine directe în România.

În Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), este prevăzută Componenta 11 - Turism și Cultură. Pentru acest domeniu de intervenție, Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului este responsabil de implementarea Reformei 1. Operaționalizarea Organizațiilor de Management al Destinației (OMD).

Obiectivul acestei reforme este creșterea competitivității sectorului turistic românesc și promovarea transformării socio-economice durabile în zonele rurale și defavorizate prin adoptarea cadrului necesar pentru operaționalizarea Organizațiilor de Management al Destinației.

Măsurile propuse în cadrul Planului Național de Redresare și Reziliență contribuie la realizarea obiectivelor identificate în cuprinsul Strategiei Naționale a României pentru Dezvoltarea Turismului și la întărirea capacității de dezvoltare și gestionare a produselor turistice.

Conform documentului strategic, investițiile propuse privind operaționalizarea Organizațiilor de Management al Destinației, cartografierea site-urilor cu potențial turistic național și internațional, dezvoltarea rutelor turistice culturale, a lanțului de muzee și memoriale dedicate opresiunii și conflictelor, contribuie la realizarea obiectivelor din cadrul Strategiei, respectiv la protejarea, dezvoltarea și promovarea patrimoniului cultural prin adaptarea și/sau reabilitarea infrastructurii de turism, îmbunătățirea accesibilității zonelor turistice și a calității infrastructurii turistice și creșterea calității experiențelor și a serviciilor la nivelul destinațiilor turistice. Implementarea cu succes a acestor măsuri contribuie la bunăstarea și creșterea nivelului de trai în comunitățile locale. De asemenea, va fi valorificat patrimoniul cultural tangibil și intangibil, cu accent pe activități educaționale, sociale, de recreere etc. Acest proces creează locuri de muncă mai ales în zonele rurale și defavorizate sau la nivelul orașelor mici, o piață de desfacere pentru firmele mici locale și contribuie la redresarea HORECA.

MINISTERUL ECONOMIEI, ANTREPRENORIATULUI ȘI TURISMULUI

CABINET MINISTRU

În acest sens, printre obiectivele Ministerului Economiei, Antreprenoriatului și Turismului se regăsește proiectul de creare în România a Organizațiilor de Management al Destinațiilor, care reprezintă o modalitate eficientă de promovare și dezvoltare a destinațiilor din România.

Organizațiile de Management al Destinației (OMD) reprezintă o formă de gestionare a destinațiilor turistice care permite dezvoltarea turismului, cu implicații directe în creșterea circulației turistice, a volumului de încasări din turism atât la nivel local, cât și la nivel național.

Organizațiile de Management al Destinației se înființează în baza parteneriatului public-privat, încheiat între autoritatea publică locală și alte entități private sau nonprofit din cadrul destinației.

Activitatea turistică derulată de OMD-uri are efect multiplicator asupra economiei în sensul că toate celelalte domenii se dezvoltă odată cu turismul, putând fi enumerate transporturile, comerțul, agreementul, instituțiile bancare, bunuri și servicii etc.

În urma actualizării Ordonanței nr. 58/1998 privind organizarea și desfășurarea activității de turism în România, a fost reglementată înființarea acestor entități.

Documentul strategic (PNRR) prevede alocarea unor finanțări prin 3 programe, acestea urmând a fi lansate după instituirea celor 8 OMD-uri regionale, astfel:

1. Mecanism de finanțare pentru susținerea dezvoltării rețelei de OMD-uri - buget: 2.000.000 euro. Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului va organiza o serie de apeluri de proiecte, la care OMD-urile vor putea aplica, fiind finanțate următoarele tipuri de activități: digitalizarea destinațiilor turistice și inovația în turism și marketingul destinațiilor turistice.
2. Program de consolidare a capacității/asistență tehnică pentru dezvoltarea OMD-urilor - buget: 100.000 euro. Autoritatea responsabilă va organiza o serie de activități pentru implementarea unui program de asistență națională pentru a sprijini dezvoltarea unei rețele de OMD-uri în România.
3. Program de investiții în infrastructura turistică la nivelul destinațiilor - buget: 7.900.000 euro. Autoritatea responsabilă va organiza o serie de apeluri de proiecte la care autoritățile locale integrate în OMD-uri vor putea aplica pentru finanțarea următoarelor tipuri de activități: proiecte de infrastructură pentru a spori accesibilitatea, sustenabilitatea și dezvoltarea destinațiilor turistice.

Informații privind constituirea OMD-urilor pot fi consultate pe site-ul ministerului <https://turism.gov.ro/web/>, la secțiunea OMD.

De asemenea, încă din anul 2009, instituția noastră desfășoară un program de susținere financiară a autorităților administrației publice locale (la nivel de județ, municipiu, oraș, comună), în completarea surselor proprii ale acestora, pentru finanțarea proiectelor de investiții în infrastructura de turism.

Începând cu anul 2017, acest program se derulează conform Hotărârii Guvernului nr. 558/2017 privind aprobarea Programului pentru dezvoltarea investițiilor în turism -

MINISTERUL ECONOMIEI, ANTREPRENORIATULUI ȘI TURISMULUI

CABINET MINISTRU

Masterplanul investițiilor în turism - și a criteriilor de eligibilitate a proiectelor de investiții în turism, cu modificările și completările ulterioare.

În conformitate cu actul normativ menționat anterior, Masterplanul investițiilor în turism vizează realizarea următoarelor activități majore:

- a) dezvoltarea turismului balnear și balneoclimatic;
- b) dezvoltarea domeniului schiabil.

Beneficiarii programului sunt unitățile administrativ-teritoriale reprezentate de autoritățile administrației publice locale, inclusiv Consiliul Județean în cazul în care obiectivele de investiții sunt realizate pe terenuri aflate în proprietatea publică sau privată a unităților administrativ - teritoriale județene ori în administrarea acestora, precum și unitățile administrativ-teritoriale membre ale asociațiilor de dezvoltare intercomunitară, constituite conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, pentru investițiile realizate prin asociațiile de dezvoltare intercomunitară.

Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului (MEAT) sprijină mediul economic și inițiativele antreprenoriale sustenabile în vederea dezvoltării operatorilor economici, iar facilitarea accesului la finanțare reprezintă o prioritate cheie pentru consolidarea și dezvoltarea sectorului antreprenorial din toate domeniile.

În contextul noilor strategii europene privind *antreprenoriatul, întreprinderile mici și mijlocii și mediul de afaceri*, în perioada de programare 2021 - 2027, precum și ținând seama de Programul de Guvernare actual, MEAT a reluat programele derulate cu succes în anii anteriori pandemiei de COVID-19. Astfel, prin *Legea nr. 368/2022 a bugetului de stat pe anul 2023*, au fost bugetate următoarele programe pe care MEAT le-a implementat sau urmează a le implementa, în conformitate cu Programul de Guvernare:

1. MEAT pregătește, împreună cu Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene (MIPE), o nouă ediție a **Programului Start-Up Nation**.

Cea de-a IV-a ediție a proiectului de succes de susținere a antreprenorilor români presupune finanțări din fonduri externe nerambursabile în valoare de aproximativ 400 milioane de euro, acordate prin Programul Educație și Ocupare 2021- 2027.

Programul pentru stimularea întreprinderilor mici și mijlocii „START UP NATION - ROMÂNIA“ ediția 2024 este construit pe doi piloni, cel dintâi fiind destinat tinerilor sub 30 de ani, iar cel de al doilea având ca grup țintă eligibil persoanele peste 30 de ani, care se află în căutarea unui loc de muncă sau sunt persoane inactive. Prin program se estimează formarea unui număr de aproximativ 30.000 de persoane, din care o parte aparțin minorității rome.

Astfel, noua ediție Start-Up Nation ar putea aduce o serie de noutăți:

- cursurile de pregătire antreprenorială ar putea să devină condiție de eligibilitate și vor fi desfășurate ca modul în cadrul schemei,

MINISTERUL ECONOMIEI, ANTREPRENORIATULUI ȘI TURISMULUI

CABINET MINISTRU

- valoarea alocației financiare nerambursabile ar putea ajunge la 250.000 lei/IMM, acoperind cel mult 90% din valoarea cheltuielilor eligibile din cadrul proiectelor ce urmează a fi depuse, cu obligația creării a minimum două locuri de muncă.

Programul se va desfășura în două etape:

- etapa de selecție a furnizorilor de formare profesională în vederea constituirii și instruirii antreprenoriale a grupului țintă - estimată a fi lansată în luna iunie 2024,
- etapa de înscriere la finanțare a întreprinderilor înființate de către absolvenții primei etape - estimată a fi lansată în luna septembrie 2024.

În prezent, echipele tehnice MEAT - MIPE perfectează cadrul legal necesar lansării acestui program pentru stimularea antreprenoriatului românesc și crearea de noi locuri de muncă, cu accent pe educație și training.

Programul se află încă în etapa de pregătire, iar orice informații oficiale despre punerea acestui proiect în consultare publică, adoptarea cadrului legislativ aferent și deschiderea perioadei de înscriere vor fi comunicate exclusiv de MEAT și vor fi publicate pe site-urile oficiale www.economie.gov.ro și www.imm.gov.ro, precum și pe canalele social media ale instituției.

2. În data de 1 martie 2024, Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului a elaborat și publicat spre consultare publică proiectul procedurii de implementare a noii ediții a **Programului național multianual pentru dezvoltarea culturii antreprenoriale în rândul femeilor manager din sectorul IMM (Femeia Antreprenor)** - <https://economie.gov.ro/meat-lanseaza-in-acest-an-o-noua-editie-a-programului-femeia-antreprenor-procedura-de-implementare-se-afla-inconsultare-publica/>.

3. Programul are ca obiectiv principal stimularea înființării și dezvoltării structurilor economice private înființate și conduse de către femei, îmbunătățirea performanțelor economice ale acestora, realizarea unei creșteri economice inteligente, sustenabile și incluzive, bazate pe digitalizare, dezvoltare durabilă, inovare și pregătire antreprenorială, în contextul problemelor legate de menținerea echilibrului dintre obligațiile familiale și cele profesionale și ale prejudecăților existente încă la nivel local. Spre deosebire de edițiile precedente, programul actual pune accentul pe finanțarea afacerilor dezvoltate de antreprenoarele din România.

Bugetul alocat programului pentru anul 2024, aprobat prin Legea nr. 421/2023, este de 200.000.000 lei.

MEAT estimează lansarea programului până la finele semestrului I 2024, procedura finală urmând să fie publicată în Monitorul Oficial și pe site-urile oficiale ale MEAT (www.economie.gov.ro și www.imm.gov.ro) în timp util pentru cei interesați de participarea la program.

4. Obiectivul principal al Programului îl constituie organizarea **Târgului pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii - TIMM**, în vederea promovării spiritului antreprenorial, stimularea dezvoltării afacerilor și ocupării forței de muncă în domeniul IMM, facilitarea contactelor dintre potențialii întreprinzători/întreprinderi mici și mijlocii (IMM) și agenții economici/instituțiile publice sau private care oferă servicii pentru sectorul IMM, în scopul creșterii numărului întreprinzătorilor de succes și îmbunătățirii performanțelor economice

MINISTERUL ECONOMIEI, ANTREPRENORIATULUI
ȘI TURISMULUI

CABINET MINISTRU

și tehnice ale IMM, stimularea și susținerea IMM inovative, promovarea produselor și serviciilor, stimularea și susținerea internaționalizării IMM.

Bugetul alocat schemei de minimis pentru anul bugetar 2024 este de 6000 mii lei. Prin implementarea Programului se estimează acordarea de ajutor de minimis unui număr de maximum 300 de beneficiari în anul 2024.

Programul constă în organizarea de evenimente TIMM, precum expoziții cu vânzare ale produselor și serviciilor oferite; organizarea de seminarii, mese rotunde, ateliere de lucru și prezentări în scopul promovării produselor și serviciilor realizate de către participanți, organizarea de întâlniri de lucru pentru dezvoltarea programelor pentru IMM, activități de promovare a evenimentelor TIMM.

Se asigură participarea gratuită la târg pentru aplicanții selectați, fiecărui participant fiindu-i acordată o alocație financiară nerambursabilă, sub formă de sumă forfetară, în valoare de 2500 lei/beneficiar, pentru cheltuieli destinate deplasării și cazării.

Procedura de implementare a programului a fost publicată în Monitorul Oficial al României nr. 278bis din 01 aprilie 2024 (<https://monitoruloficial.ro/e-monitor/>).

Referitor la datele statistice facem precizarea că, pe termen foarte scurt (în cazul de față ianuarie 2024/ianuarie 2023) acestea sunt puternic influențate de factorii de conjunctură ai momentului (modificarea reglementărilor fiscale, modificarea legislației, manifestări/evoluții ale pieței etc.) astfel că nu sunt relevante pentru o imagine de ansamblu a economiei. Aceste manifestări de conjunctură se pot remedia, de asemenea, într-o perioadă de timp relativ scurtă (1-3 luni), astfel încât trendul semestrial/anual să înregistreze o evoluție diferită față de cea conjuncturală.

Vă asigurăm, doamnă senator, de întreaga noastră disponibilitate de a vă furniza și alte informații din sfera de competență a instituției noastre în cazul în care acestea vă sunt necesare.

Cu deosebită considerație,

Ministru
Ștefan-Rădu OPREA